

III Konkurs Fizyczny

Final 1997

Zadanie 1 (doświadczalne).

Wyjaśnij:

1. Dlaczego wskaźnik elektroskopu zmniejsza wychylenie, gdy układ jest oświetlany lampą łukową z elektrodami węglowymi (eksperyment 1).
2. Dlaczego szybkość zmian wychylenia wskaźnika maleje, gdy lampę odsunie się od układu (eksperyment 2).
3. Dlaczego położenie wskaźnika nie zmienia się, gdy między układem i lampą znajduje się szklana płyta (eksperyment 3).
4. Dlaczego położenie wskaźnika nie zmienia się mimo oświetlenia (eksperyment 4).
5. Jak można zmodyfikować eksperyment 4, aby wskaźnik elektroskopu zmniejszył wychylenie.

Zadanie 2.

Przestrzeń kosmiczną otaczającą planetę o masie M_0 i promieniu R wypełnia jednorodnie tzw. ciemna materia, która oddziałuje grawitacyjnie, ale praktycznie nie stawia oporu ruchu poruszającym się obiektom. Wokół planety krąży satelita po orbicie kołowej o promieniu $3R$ z pierwszą prędkością kosmiczną charakterystyczną dla tej planety. Oblicz gęstość ciemnej materii.

Zadanie 3.

Między dwie metalowe płyty o wymiarach $a \times b$ każda, włożono nieprzewodzący prostopadłościan gumowy o wymiarach $a \times b \times d$. Jedną z płyt naładowano ładunkiem Q natomiast drugą $-Q$. Oblicz energię układu wiedząc, że stała dielektryczna gumy jest równa ϵ a jej moduł Younga Y . Wpływ mas płyt zaniedbać.

Zadanie 4.

Cylinder zamknięty jest ruchomym tłokiem o powierzchni S , który umocowany jest do dna cylindra sprężyną o stałej k . Wewnątrz układu znajduje się n_0 moli gazu o temperaturze T . W pewnym momencie w cylindrze otwarto zaworek pozwalając wylatywać do atmosfery v molom gazu w jednostce czasu ($n_0 \gg v \cdot 1s$), zachowując temperaturę oraz równowagę termodynamiczną. Wyznacz położenie tłoka w funkcji czasu pamiętając, iż ciśnienie atmosferyczne jest równe p_A . Przyjmij, że sprężyna jest tak krótka, iż jej wydłużenie jest równe odległości tłoka od dna cylindra. Masę tłoka zaniedbać.

Zadanie 5.

Elektrony poruszają się w cyklotronie w polu magnetycznym o indukcji B po orbicie o promieniu R . W pewnej chwili między duantami przyłożono zsynchronizowane, oscylujące napięcie V . Po wykonaniu N obiegów (od momentu włączenia napięcia), przyspieszoną wiązkę elektronów skierowano na target wytwarzając promieniowanie X. Oblicz minimalną długość fali tego promieniowania.

Uwaga! Następujące stałe fizyczne: uniwersalna stała grawitacyjna, stała gazowa, stała Plancka, ładunek i masa elektronu, prędkość światła w próżni i przenikalność dielektryczna próżni traktujemy jako dane.